

**Силабус навчальної дисципліни
«ОСНОВИ СУЇЦИДОЛОГІЇ»**

Освітньо-професійна програма: Психологія

Спеціальність: С 4 Психологія

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Рівень вищої освіти	Перший рівень (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Курс	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити/120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Причини, механізми розвитку суїцидальної поведінки та надання психологічної допомоги суїцидентам
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Знайомство з поняттям суїцидальної поведінки та її видами; розуміння етіології, соціально-психологічних механізмів та біологічних передумов суїцидальної поведінки; практичне оволодіння прийомами проведення психологічної корекції та профілактики суїцидальної поведінки.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знати причини суїцидальної поведінки і механізми її формування. Розуміти психологічні особливості осіб з суїцидальною поведінкою. Вміти проводити ранню діагностику суїцидальних ідеацій. Розробляти програми профілактики суїцидальної поведінки. Надавати психологічну допомогу суїцидентам. ПРН1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, встановлювати ефективність власних дій (в т. ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни). ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту. ПРН13. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно -вікові особливості. ПРН16. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Знання основних теоретичних та практичних аспектів аутоагресивної (суїцидальної) активності людини; уміння діагностувати основні прояви аутоагресивної (суїцидальної) активності; навички організації превентивної та корекційної роботи з респондентами з «групи ризику».
	ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. Спеціальні (фахові) компетентності: СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання). СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т. ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Тема 1. Суїцидологія як міждисциплінарна система знань. Історія розвитку поглядів на самогубство в роботах філософів, соціологів, психологів. Тема 2. Причини формування та прояви суїцидальної поведінки. Суїцидальна поведінка: види, вікові особливості, причини її формування. Мотиви суїцидальної поведінки. Психологічні чинники суїцидальної поведінки. Підліткове самогубство: специфіка мотивації. Тема 3. «Клініко-психологічна інтервенція та профілактика суїцидальної поведінки». Визначення суїцидального ризику. Основні напрямки профілактики суїциду. Індивідуальна програма кризової психотерапії. Види занять: лекції та практичні заняття. Самостійна робота студентів: <i>під час аудиторних занять</i> (розв'язування ситуативних задач, виконання креативних завдань, що вимагають осмислення, запам'ятовування і відтворення раніше отриманих знань); <i>позааудиторна самостійна робота</i> (1-2 години щодня: виконання домашніх завдань, підготовка до лекцій, практичних занять – складання планів, конспектів, тез виступів, презентацій тощо). Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; рольові ігри; відпрацювання технік психологічної допомоги; робота в діадах: клієнт та психолог; ситуаційні задачі. Методи контролю: вибірковий усний, експрес-контроль, презентація та захист домашнього завдання, контрольна робота. Форма навчання: денна.

Пререквізити	Клінічна психологія, Основи психологічної практики, Патопсихологія
Пореквізити	Знання з «Основ суїцидології» можуть бути використані при вивченні дисципліни «Кримінальна психологія», Науково-дослідної практики у сфері психології та при написанні кваліфікаційної роботи магістра.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	НТБ КАІ: Вашека Т.В., Долгова О.М. Психологія девіантної поведінки: навч. посібник / Т.В.Вашека, О.М.Долгова. – К.: НАУ, 2019. – 204 с. Репозитарій кафедри: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9109 Базова література Мудренко І. Г. Клінічна суїцидологія : посібник / І. Г. Мудренко; за ред. Л. М. Юр'євої, Н. О. Марути, І. В. Лінського. – Харків: Строков Д.В., 2020. – 302 с. Саржевський С. Н. Суїцидологія: навчальний посібник / С. Н. Саржевський. – Запоріжжя, 2020. – 87 с. Суїцидологія: конспект лекцій / укладач І. Г. Мудренко. – Суми: Сумський державний університет, 2022. – 76 с. Інформаційні ресурси в Інтернет Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua) Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Корня Л.В. Психологічна оцінка суїцидального ризику у військовослужбовців. Методичний посібник. — К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2019. — 206 с. // https://lib.iitta.gov.ua/714971/1 Федоренко Р. П. Психологія суїциду [Текст] : навч. посіб. / Раїса Петрівна Федоренко. – Вид. 2-ге, змін. та доп. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 492 с. // https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21449/1/suitsyd.pdf
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійна аудиторія кафедри 8.1207, проектор, екран, презентації, бланки тестів.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Авіаційної психології
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(и)	ПІБ Вашека Тетяна Володимирівна Посада: доцент Вчений ступінь: канд. психол. наук Профайл викладача: Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=WEisQ7YAAAAJ Профіль ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5434-1677 Профіль ResearchGate: researchgate.net/profile/Tatiana_Vasheka Профіль SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221797271 Профіль на сайті НТБ НАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10619 Тел.: 044-406-72-78 E-mail: tetiana.vasheka@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.1207

Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс. Актуальний напрямок у роботі практичного психолога
Лінк на дисципліну	

Розробник

Тетяна ВАШЕКА

В.о. завідувача кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА